

Jon Inge Ringstad, 27.08.2026

Jeg har barn på barneskole, og familien vår har alt som forskningen sier at skal resulterer i barna som blir gode lesere: foreldre med høyere utdanning (en pedagog og en litteraturviter/bibliotekar/oversetter), høytlesing fra tidlig alder, bokhyller med bøker og hyppige besøk på folkebibliotek. Likevel er det barnas skolebibliotek som har gjort den store forskjellen i å skape leseglede hos dem. På skolen har de regelmessige besøk til skolebiblioteket, men en ansatt som kjenner bøkene og aktivt jobber for å fremme lesing. Eldstejenta har også vært med i en bokklubb i skoletiden, og det har eksponert henne før bøker hun har likt, som hun ikke ville ha valgt ellers, og har gjort henne til en sterkere og ivrigere leser.

Når det er sagt, er den bibliotekansatte ikke utdannet bibliotekar og har ikke full stilling i biblioteket. Tidligere i år hadde hen fått en del midler til å pusse opp biblioteket og kjøpe inn nye bøker, og til å utvide stillingsprosenten hen får bruke i biblioteket. Dette er midler både fra departement og sparebank, altså offentlig og privat, og de kan brukes litt forskjellig. Det er flott at skolen har en bibliotekansatt som har satt seg inn i søknadsprosesser, har hatt tid til å prioritere det, og har lyktes med å søknadene. Det er en pågående dugnadsprosess i skolebiblioteket, der foreldre har bidratt på fritiden, og de håper å åpne etter høstferien. Ikke alle skoler har et bibliotek. Ikke alle skoler som har et bibliotek, har en bibliotekar. Ikke alle bibliotekar jobber hele stillinger, og ikke alle bibliotekar har bibliotekarutdanning. Jeg så nettopp en ledig stilling i Holmlia, der skolen hadde fått innvilget midler til en ettårig 20 % stilling som de håpet å kunne forlenge med enda et år hvis de fikk fornyet midlene. Det er for ulikt hva barn har tilgang til på skolen.

Mitt forslag til tiltak er å lovfeste skolebibliotek, med krav om en fulltids bibliotekar. Som bibliotekar selv, ser jeg alle fordelene ved at det også bør lovfestes at dette skal være en bibliotekar. I mange skolebibliotek jobber tidligere lærere fordi skolebiblioteket er så tett knyttet til skolens leseopplæring, og det er mye positivt med det. Men det er en grunn til at bibliotekar er en egen profesjon, og jeg mener at skolene bør finne bedre måter å samarbeide med lærerne på enn å plassere en av dem inn i en rolle som andre har studert i 3-5 år for å mestre.

Vi ser at normer ikke fungerer. Lærernormen i skolen, bemanningsnormen i barnehage. De blir retningslinjer som ikke følges lenger enn budsjettet kan tåle, og det gjøres tolkninger og gjennomsnittsberegninger for å ro seg i land. For at kommunene skal kunne prioritere skolebibliotekene, slik de må for å støtte opp under barnas lesing, så må de tvinges til det. Det er feigt å bare lyse ut midler man kan søke på, fordi det bare belønner de som allerede har tid, overskudd og kompetanse - det gjør ingenting for de som mangler alt. Det må også settes av mer tid til lesing i skolen, og det må gjøres målrettet. Det forskes mye i biblioteksektoren på lesing, og det behøves bibliotekar i skolen for å dra nytte av den kompetansen som kommer ut av denne forskningen.